

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Бурятия
МО «Джидинский район»
МБОУ «Верхне-Ичетуйская СОШ им.М.Д.Цаганова»

РАССМОТРЕНО
руководитель МО гуманитарного цикла
Галсанова С.Ж.
Протокол № 1 от 30.08. 2024г

УТВЕРЖДЕНО
Директор школы
Доржиева С.С.
Приказ №5 от 31.08.2024г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Учебного предмета «Бурятская литература»
на 2024 – 2025 учебный год
ступень обучения: основное общее
класс: 7
количество часов: 68
уровень: базовый

Разработана: Эрдыниева Татьяна Климовной,
учителем бурятского языка и литературы
I квалификационной категории

с.Дэдэ-Ичетуй, 2024 г.

Раздел I. Тайлбари бэшэг. (Пояснительная записка)

Буряад литератураар зохёогдоһон ажалай программа хадаа:

- Закон Российской Федерации “ Об образовании” ФЗ РФ № 273 от 29.12.2012г.;
- Закон Республики Бурятия “Об образовании” № 204- V от 13.12.2013г/
- Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17.12.2010г. №1897 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования» (в редакции приказов от 29.12.2014 г. №1644);
- Закон Республики Бурятия «О языках народов РБ» от 10.06.1992г. №122-ХП;
- Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 30.08.2013 № 1015 «Об утверждении порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования».
- Приказ Министерства образования и науки РФ от 18. 05. 2020 г. № 249 «О внесении изменений в федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки РФ от 28.12.2018 г.№345»;
- ООП ООО МБОУ «Верхне-Ичетуйская СОШ им.М.Д.Цаганова»
- Устава МБОУ «Верхне-Ичетуйская СОШ им М.Д Цаганова»
- Положения о рабочей программе МБОУ «Верхне-Ичетуйская СОШ им. М.Д.Цаганова»;
- Учебного плана МБОУ «Верхне-Ичетуйская СОШ им.М.Д.Цаганова»;

эдэ Ёуралсалай министерствын захиралтанууд дээрэ үндэһэлжэ, туршалгын программа баримталан, 7-дохи класста ажалай программа зохоогдобо.

Уран һайханай литература гү, али уран зохоол шудалан үзэлгын **гол зорилгонууд (цели)**гэбэл:

- уран һайханай литература хүнэй, хүн түрэлтэнэй ажамидаларда тусхай һуури эзэлдэг, тэдэнэй хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ ойлгуулха;
- уран һайханай литература шудалан үзэлхэ хадаа түрэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соел болбосорол, еһо заншал ойлгожо абалгын тусгаар арга гэжэ ойлгуулха;
- искусствын этико-эстетическэ компонент байгуулха гуманитарна ойлгосонууды тайлбарилжа үгэхэ;
- уран зохоол уншаха дуратай болгохо, гое һайхание наринаар ойлгодог мэдэрэл хүмүүжүүлхэ;
- бодото байдал, ажабайдал ба искусство, оршон тойроние зүбөөр сэгнэжэ, тэдэндэ үнэтэй сэнтэй гээр хандахые һургаха;
- аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ һургаха, тэрэниие хүгжөөхэ;

- нурагшад уран хайханай зохеол зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ нураха гол түлэб теоретико-литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болохо ёһотой.

Уран хайханай литература зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр, гүнзэгыгөөр ба өөрынгөө ажамидалда туһатайгаар ойлгожо абахын тула нурагшадые ойлгомжын аппараттай болгохо. Ушар иимэһээ программа дотор литературынын теоридо онсо анхарал хандуулагдана.

Энэ программа зохоогдоходоо, базова теоретико-литературна ойлгосонууд дээрэ үндэһэлжэ, тэдэниие гол принцип болгон байгуулагдана. *7-дохи класста – герой-характер-образ* гэхэн базова теоретико-литературна ойлгосо онсологдоо.

Нурагшад ганса историко-литературна бэшэ, мүн баһа теоретико-литературна талаар мэдэсээ үргэдхэхэ, литературынын теоретор хайн базова ойлгосонуудтай байха ёһотой. Уран хайханай литература үзэлгэ, тэрэниие шэнжэлэлгэ теоретико-литературна ойлгосонуудгүйгөөр бэлүүлэгдэдэггүй. Тиимэһээ тэдэнэр теоретическэ ойлгосо мэдэсэнүүдые ба уран зохеол шудалан үзэлгын шухала зэмсэг болоно. Тус программын литература үзэлгын гол шэглэл хадаа:

- уран хайханай литературыны үгын искусство гэжэ шэнжэлэн үзэлгэ;

Нурагшадые литература үзэлгын талаар нурагхын тула ямар зорилгонууд табигданаб:

- эстетическэ анализ хэжэ нурагалга;

Программа дотор нилээн ёхэ нуури арадай аман зохеолнуудта үгтөө. Юуб гэхэдэ, энээнгүйгөөр литературынын асуудалнууд, илангаяа уран хайханай ёһо заншал, литературынын хүгжэлтын, ментальна ёһо заншалнууд хүсэд хайнаар ойлгогдохогүй. Гэхэтэй хамта уран хайханай литература хадаа арадай аман зохеолой үргэлжэлэл гэжэ хэлэхэдэ болоно. Мүнөө үсын литературна зохеолнууд аман зохеолгүйгөөр бэшэгдэнэгүй бшуу.

Нурагшадай үргэн дэлисэтэй байхын хажуугаар, түрэл литература хайнаар ойлгожо абахын тула программа дотор буряад литературада бии болоһон шэнэ зохеолнууд класһаа гадуур уншалгын хэшээлдэ оруулагдаа, харин хуушан программинууд соо байһан зохеолнууд гаргагдаһан байна.

Программа соо коммуникативна-творческо ажалнуудай системэ дурадхагдана: «Творческо (зохеон байгуулгын) мастерской», «Творческо практикум» гү, али «Творческо даабари», «Шэлэжэ абаһан зохеолоо бээ даагаад анализ хэлгэ», «Дүн гаргалгын уншагшадай конференци».

Бэлүүлхэ болзор ба шата (Место учебного предмета)

Нуруулиин нуралсалай 2024-2025 оной түсэбэй ёһоор 7-дохи класста буряад литература үзэлгэдэ 2 саг (68 саг) үгтэнэ.

Ажалай программа бэлүүлгэдэ иимэ нуралсалай номууд хэрэглэгдэнэ:
(Учебно-методический комплект.)

-С.А.Ошорова, С.С.Балданова. Буряад литература, 7-дохи классай нуралсалай ном-хрестомати, хоер хубитай. - Улаан-Үдэ: “Бэлиг”, 2018.

- С.А.Ошорова, С.С.Балданова Методическа дурадхалнууд. Улаан-Удэ: «Бэлиг», 2018

Раздел II. Буряад литература үзэхэдэ нимэ дүн түсэблэгдэнэ.

(Планируемые результаты).

Һурагша 7— дохи класс дүүргэхэдээ, нимэнүүд шадабари ба дадалтай болохо еһотой:

(В результате обучения бурятской литературе в 7 классе ученик научится)

(Предметные компетенции):

- уран хурсаар уншаха шадабаритай болохо;
- уран зохеолые сюжетно-композиционно нэгэдэл гэжэ хадуужа абаха;
- уран зохеол дотор авторыень, тэрэнэй зохеол соо зураглагдаһан геройнуудта ба үйлэ хэрэгүүдтэ, ушарнуудта, уншагшадта хандалгыг ойлгожо абаха;
- уран зохеолой жанр болон родто хубаардагыг ойлгожо элирүүлхэ шадабаритай болгохо;
- диалог, монолог зүбөөр хэрэглэжэ, хэлэжэ шадаха болохо;
- элдэб янзын бэшэмэл ажалнуудыг бүтээхэ шадабаритай болохо;
- уран зохёол дотор авторыень, тэрэнэй зохёол соо зураглагдаһан геройнуудта ба үйлэ хэрэгүүдтэ, ушарнуудта, уншагшадта хандалгыг ойлгожо абаха;
- уран зохёолой жанр болон родто хубаардагыг ойлгожо элирүүлхэ шадабаритай болохо;
- уран зохёолой хэлэнэй эстетическэ үүргэ дүүргэдэгыг, тэрэнэй жэжэ тодорхойлолгонуудыг анхарха, ойлгожо абаха шадабаритай болохо;
- элдэб янзын бэшэмэл ажалнуудыг бүтээхэ шадабаритай болохо;

Үхибүүдэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө ойлгосо эхэ ба түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ зохёолой дүрэнүүдэй байдал ойлгохо, тэдээндэ өөрынгөө хандаса эхэ ба түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- уншаха, хөөрэхэ, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулган түүлбэрилжэ бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатаа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яажа шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;
- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдыг түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсуулхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- өөрынгөө, ондоо хүнүүдэй ажал шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха.

Оршон тойронииг шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдах мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо; юун тухай хэлэгдэнэб, удхань амар бэ, идейнь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй текстнууд (текст, схема, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдэнэ ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондох холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;
- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһоо дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол амин ба бэшгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэнэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ;
- асуудалнууды табиха.

Һурагшадай мэдэсэ, шадабариды табигдаха гол эрилтэнүүд.

Һурагшад 7-дохи класс дүүргэхэдээ иимэнүүд шадабаритай болон дадалтай болохоһоо гадна, һураха арга боломжотой болоно.

(Обучающийся получит возможность научиться):

Буряад литература үзэлгэ болбол имагтал түхэл янза дүрсөөр харуулдаг дээрэнһээ һурагшадые арад зондоо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай.

Һурагшад түрэлхи литература шудалан үзэхэдөө, буряад хэлэнэйнгээ баялигтай гүнзэгыгөөр танилсажа, һайнаар хэлэдэг, уншадаг, бэшэдэг болгохоһоо гадна, буряад арадайнгаа ажабайдал, түүхэ, заншал, зан абари үзэжэ байгаа зохёолнууд дээрэ үндэнэлжэ, һайнаар ойлгохо, ухаан сэдхэлдэнь шэнгэхэ, манай обществын ёһото эрхэтэн болохо.

Буряад литература үзэлгэ болбол имагтал түхэл янза дүрсөөр харуулдаг дээрэнһээ һурагшадые арад зондоо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай.

Һурагшадта түрэлхи литература шудалан үзүүлхэдээ, буряад хэлэнэйнгээ баялигтай гүнзэгыгөөр танилсуулха, һайнаар хэлүүлдэг, уншуулдаг, бэшүүлдэг болгохоһоо гадна, буряад арадайнгаа ажабайдал, түүхэ, заншал, зан абари үзэжэ байгаа зохёолнууд дээрэ үндэнэлэн, һайнаар ойлгуулха, ухаан сэдхэлдэнь шэнгэхэ, манай обществын ёһото эрхэтэн болгон хүмүүжүүлхэ гэнэн шухала зорилгонууд табигдана.

Багша хадаа хэшээл бүхэндөө буряад литературы хүмүүжүүлхы үүргэнүүды шударгыгаар бэлүүлхэ уялгатай.

Һуралсал-хүмүүжүүлгын зорилгонууды бэлүүлгэдэ, үхибүүдэй һаһанай арга боломжо хараадаа абадаг дээрэнһээ һургуулийн литературна курс эхин удаагаа хоёр

шата боложо хубаарна. Нэгэдэхи шатада эхин классуудай хурагшад уншажа, хөөрөжэ хурана. Удаадахи шатада V-VII классуудай хурагшад уншалга, хөөрэлгээ үргэлжлүүлнэ, мүн зохёол шэнжэлэн үзэлгын түрүүшын дүршэлтэй боложо эхилнэ.

V-VII классуудта буряад литературынын программа соо оруулагдаһан зохёолнууд бүхыдөө эхинһээ адаг хүрэтэр уншагдахааа гадна, шэлэгдэн абтаһан эпическэ зохёолой зарим хэһэгүүд уншагдахаар хараалагдана. Зохёолой удха тухай хөөрэлдөөн, эхин шатын шэнжэлэл хэжэ һуралга имагтал литературна текст дээрэ хүдэллэгһөө эхитэй. Тиимэ дээрэһээ эндэ хурагшадта хандан хэлэхэ багшын үгэдэ тусгаар эрилтэ табигдана.

Гоё һайхан найруулгатай, гүнзэги удхатай, уран зохёолой хэлэнһээ, удхааа һабагшатай багшын үгэ, хөөрөө, хурагшадта ёһото жэшээ боложо үгэхэ ушартай. Багшын уран үгүүлэл, хөөрөөн хурагшадай хэлээ баяжуулжа, сэдхэлээ хүдэлгэжэ хурахада, болбосорходо, хүгжэхэдэ, уншаһан зохёолоо сэгнэжэ шадаха дүршэлынь бүрилдүүлхэдэ айхабтар ехэ удха шанартай.

Уран зохёолоор шэнжэлэл хэхэдээ, хурагшадай мэдэсэ, хэлэхэ, хөөрэхэ дүршэл хараадаа абан, олон янзын аргууд сооһоо уран зохёолой удха зүбөөр ойлгуулха тон таарамжатай аргуудые шэлэн хэрэглэхэ болоно. Уран зохёолой гол удха, байгуулга, хэлэ зүбөөр ойлгуулха, хурагшадай һанал бодол зүбөөр бүрилдүүлхэ, ухаалдуюлжа хургаха хэрэгтэ шанар һайнтайгаар, зүбөөр эмхидхэгдэһэн литературна шэнжэлэл ехэ удха шанартай. Түрэлхи литературынын ном соохи зохёолой текстүүдэй удаа үгтэһэн “асуудал ба даабаринуудта” багша анхаралтайгаар хандажа, хурагшадые зүб харюу үгүүлжэ, шанар һайнтайгаар дүүргүүлжэ хургаха шухала. Гэбэшье ном соохи “асуудалнууд ба даабаринуудые” багша үзэмжөөр, таараха соонь хэрэглэхэ аргатай.

Программа соо шудалан үзэхэ ба уялгата уншаха зохёолнуудһаа гадна, хурагшадай заабол сээжэлдэхэ зохёолнууд үгтэнхэй. Шүлэг гү, али прозаическа зохёолһоо шэлэн абтаһан зарим хэһэгүүдые хурагшадай сээжэлдэхэдэ, тусгаар анхарал хандуулагдаха болоно. Шүлэг сээжэлдүүлжэ хургахын тулада багша бэлэдхэлэй хүдэлмэри һайса хэхэ ёһотой. Эндэ хурагшадые нэгэ нэгээрнь шүлэг хэлүүлхэ, мүн булэг бүлэгөөр гү, али хоороор уншалга эмхидхэжэ болоно.

Сээжэлдэхэ зохёолнуудай нэрэнүүдэй удаа классһаа гадуур хурагшадай уншаха зохёолнууд үгтэнхэй. хурагшадай гэртээ уншаһан зохёолнуудаар хэшээлэй үедэ хөөрэлдөө хэхын тулада программаар тусгаар саг һомологдоно. Классһаа гадуур зохёолнуудые багшын хүтэлбэри доро хурагшад уншахадаа: 1) зохёол өөрөө (бээ даагаад) уншажа хурана; 2) уншаһан зохёолойноо удхы хөөрөжэ хурана; 3) зохёолой удха өөрынхээрэ сэгнэжэ, шэнжэлжэ туршаха аргатай болоно.

Эдэ хүдэлмэри түрэлхи литература заалгын болоод хурагшадай аман ба бэшэмэл хэлэ хүгжөөхэ зорилгонуудые бээлүүлхын түлөө хэгдэнэ.

Раздел III. Программын байгуулга ба удха. (Содержание учебного предмета)

Долоодохи класс (70 цаг)

Оршил (1 цаг)

Уран зохёол- гын уран найхан

Арадай аман зохёол

Түүхэ домогууд.Тэдэнэй бии бололго ба илгаанууд

Шажан мургэлэй үндэһэтэй зохёол

Ринчен Номтоев. «Аршаанай дуһал». Зохёолой үндэһэн, удха, хургаал, байгуулгын тухэл маяг.

«Үльгэрэй далай. Бурхан багшын түүхэ-намтар». 5—10-дахи бүлэгүүд. Зохёол соо үгтэһэн ажамидаларай хургаал. Зохиолой героёе зураглалга

«Бальжан хатан» ба «Бабжа Барас баатар» тухай домогууд.(5цаг)

Туд домог соо буряад арадай уг гарбал тухай хэлэгдэһэниинь. Энэ домогто адлирхуу удхатай домогуудай дэлгэрһэниинь. Иимэ жанрай зохёолнуудай онсо шэнжэ шанар.

Хургаалай уран зохёол.Эрдэни-Хайбзун Галшиев «Бэлиг-үүн толи»

Субашид жанрай хургаалай уран зохёол хүн зониие зүб мурөөр ябуулха, хургаха,хүмүүжүүлхэ зорилготой .

Вандан Юмсуновай бэшэһэн «Эрдэмтэ соохор моритой Эрилтэй хаан» гэхэн зохёол. (5 цаг)

Аман зохёолтой холбоонь. Эрдэмтэ соохор мориной шэдитэ үүргэ. Алтан Шаа Одхон Дангина хоёрой дүрэнүүд.

Арадай аман зохиол ба уран найханай литература соо хүниие, тэрэнэй абари зан зураглалга. Ньютагай материал хэрэглэлгэ.

Буряад уран зохёол

Ч. Цыдендамбаев. «Банзарай хүбүүн Доржо»

Туд роман дотор зураглагдаһан Буряадай түрүүшын эрдэмтэ Доржо Банзаровай бага наһан.

Доржын түрэхэн ньютагай онсо шэнжэ, түрэлхид, хүршэнэр, нүхэд. Үгытэй Тобшой хүгшэн, Арюухан, Затагархан гурбанай ажабайдал. Баян Мархансайтанай хомхой ханаан.

Бүдүүлэг ааша.

Һонор ухаатай Доржын найхан сэдхэл, Ворхоног Үльгэршын хэлэхэн үгэнүүдээр Доржын һонирхолго, монгол бэшэгтэ һураһаниинь.

Хяагта ошожо, һуралсалаа үргэлжэлүүлһэниинь. Шэнэ нүхэдтэй болоһониинь. Доржын эрдэм шудалалгада ашатайгаар нүлөөлһэн ород багшанар, номууд, нүхэд.

Романай тодо хэлэн, уран аргууд. Романай сюжет, зүрилдөөн (конфликт), байгуулга, героинуудын. Үнэн сэхээр, нэрэ түрээс хуруангүй ба үнэн сэхэ бэшээр ябалга – романай нравственна зүрисэлдөөн (коллизии).

Д-Р.Батожабай «Шалхуу Рабданай хөөрөөнхөө» автобиографическа зохёол(бсаг).

Цогто Номтоевич Номтоев «Шагжын хула»

Уран зохёолой герой тухай

Эпос литературы род гээшэ гэхэн ойлгосо хүгжөөлгэ. Эпическэ зохёол соо хүниие зураглалга. Герой ба абари зан гэхэн ойлгосонуудыг гүнзэгырүүлгэ. Геройн хэлэн, тэрэнэй үйлэ хэрэгүүд хадаа геройе тодорхойлох арга хэрэгсэлнүүд. Герой ба сюжет. Автор ба герой.

Жамсо Тумунович Тумунов. «Талын бүргэд»

Уран найханай зохиолнууд соо баатар зоригтониие зураглан харуулалга. Зохёолой герой ба уншалга.

Балдан Насанович Ябжанов. “Хэрмэшэ”

Зэргэсүүлгэ, геройнуудта характеристика үгэхын арга. Портрет ба хэлэн. Хүн ба байгаали.

Творческо практикум

Геройнуудыг зэргэсүүлгэ. Литературна геройтой хөөрэлдөөн (бэшэг бэшэлгэ, нанаандаа бии бол гон хөөрэлдэхэ, геройн нэрэнээ бэшэг бэшэхэ, интервью абаха).

Ондо ондоо сагуудай ба зохиолнуудай геройнуудай уулзалга. Литературна очерк зохиолго.

Николай Гармаевич Дамдинов «Талын дуун»

Поэма тухай ойлгосо.

Зүжэглэмэл ***зохиолой герой***

Зүжэгэй зохиолой гол нюур тухай юрэнхы ойлгосо.

Цырен Галзутуевич Шагжин «Будамшуу»

Хошон үгэ болон сатира тухай ойлгосо.Будамшуугай өөрыгөө баянда тоололго.Адаг баян эрхим баян хоёрой илгаа.Зохёолой хэлэнэй баялиг.

Драма, литературна род гэхэн ойлгосонуудыг үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ. Драматическа зохиолой герой ба тэрэнэй характер бии болохо хэрэгсэлнүүд. Драма соо авторай үзэл суртал гаргаха аргууд.

Раздел IV. Нуралсалай сэдэбүүдэй түсэб. (Тематическое планирование)

№	Разделнүүд.	Үгтэһэн саг	Үгтэһэн сагһаа		
			Шалг.худ	Практ. худ.	Холбоо X/X
1	Оршол	1			
2	Арадай аман зохёол.	5	1		
3	Э-Х.Галшиев «Бэлиг-үүн толи»	3		1	1
4	В.Юмсунов «Эрдэмтэ Соохор моритой Эрилтэй хаан»	5		1	
5	Буряад уран зохёол	7			
6	Ч.Цыдендамбаев «Банзарай хүбүүн Доржо»	6	1		1
7	Д-Р.Батожабай «Шалхуу Рабданай хөөрөөнһөө»	5		1	
8	Ц.Н.Номтоев «Шагжын хула»	4		1	
9	Б.Н.Ябжанов «Хэрмэшэ»	4			1
10	Ж.Т.Тумунов «Талын бүргэд»	2			1
11	Н.Г.Дамдинов «Талын дуун»	2			1
12	Ц.Г.Шагжин «Будамшуу»	4		1	
13	Жэлэй дүн				
	Класчаа гадуур уншалга	10			

Сэдэбүүдэй нара, үдэр түсэблэлгэ. (Календарно-тематическое планирование)

№	Тема	Гэрэй даабари	Үгтэһэн саг	Хэшээл үнгэргэлгэ		
				Түсэбөөр (по плану)	Бодото (по плану)	Тэмдэглэл
1	Оршол.	Н.4-5	1			
2	Арадай аман зохёол. Түүхэ домогууд	Туухэ домог тухай уншаха	1			
3	«Балжан хатан» гэжэ түүхэтэ домог	1-дэхи туухэ домог уншаха	1			
4	«Балжан хатан» домогой удхын ба уран найханай анализ	2-дохи туухэ домог уншаха	1			
5	«Бабжа Барас баатар» гэжэ домог тухай	Домогой туухэ хоорэхэ	1			
6	«Бабжа Барас баатар» домогой удха	Удхаар зураг зураха	1			
7	Түрэл нютагайм домогууд	Нютагай домог бэшэжэ абаха	1			
8	Эрдэни –Хайбзун Галшиев-буряад арадай шэдитэн	Н.36-40	1			
9	«Бэлиг-үүн толи»- шэдитэ зүйл мэтэ	Н.41-46 бэшэмэл худэлмэри дуургэхэ	1			
10	Һургаалнуудай удха	«Намда найшаагдаһан һургаал»	1			
11	Буряад арадай 18-19-дэхи зуун жэлнүүдэй бэшэмэл зохёолнууд	Н.47-48	1			
12	В.Юмсуновай ажаябуулга,зохёолго. «Эрдэмтэ Соохор моритой Эрилтэй хаан»	Домогой 1-2-дохи булэгууд	1			
13	Эрилтэй хаана гэрээд үгэ. Долоон хорото хүбүүдэй дүрэнүүд	Асууд-дта харюусаха	1			
14	Алтан Шаа Мүнгэн Шаа хоёрой хуби заяан	Уншаха, удхыень хоорэхэ	1			
15	Эрдэмтэ Соохор мориной,тэнгэришүүлэй шэдитэ үүргэ	Эрдэмтэ Соохор мориной дурэ гаргаха	1			
16	Үльгэрөөр хэшээл-проект	Морид тухай материал	1			

		суглуулха				
17	Арадай аман зохёол ба уран Һайханай литература соо хүниие, абари зан зураглалга	Асууд-дта харюусаха	1			
18	Класһаа гадуур уншалга	Зоһеол уншаад, хоороо бэлдэхэ	1			
Буряад уран зохёол			7			
19	Н.Г.Дамдинов «Түрэл хэлэн, түрэн дайда»	Шулэг сээжэлдэхэ	1			
20	Д.А.Улзытуев «Буряад хэлэн»	Д-2,3 н.83	1			
21	Б.Батхуу «Аялгата Һайхан буряад хэлэмни»	Уранаар уншаха	1			
22	Д.Ц.Дамбаев «Хүн»	Хунэй дурэ гаргаха	1			
23	Г.Ц.Дашабылов «Талын хүн»	Д-2,3 н.90, уран уншалга	1			
24	М.Ж.Самбуев «Минии таабай»	Уран уншалга	1			
25	Ц-Д.Х.Хамаев «Худалшан», «Мэхэшэн»	Уншаха, ямар һургаал гаргахаар бэ?	1			
26	Литературна теори.Роман тухай ойлгосо	Конспект	1			
27	Ч.Цыдендамбаевай намтар ба зохёохы зам. «Банзарай хүбүүн Доржо» романай гол удха	«Борхоног» уншаха, Доржын портрет	1			
28	Доржын хүршэнэр	Асууд-дта харюусаха	1			
29	Доржын багшанар	Н.122-130	1			
30	Мария Николаевна-энэрхы сэдьхэлтэй эхэнэр	Асууд-дта харюусаха	1			
31	Хоёр баяр тохёолдобо	Д.Банзаровай дурэ	1			
32	Творческо практикум:Р.С Мэрдыеевэй «Доржо Банзаровай портрет» гэнэн зурагаар текст- зураглал бэлдэлгэ	Зураг хэнэгэй удхаар зураха	1			
33	Литературна теори.Туужа	Шалхуу Рабданай хоороонһоо уншаха	1			
34	Д.О.Батожабай «Шалхуу Рабданай хөөрөөнһөө» гэнэн зохёолой гол удха		1			
35	Уран зохёол мүнделбэ		1			

36	Рабданай нүхэд ба тэдэнэй уршагта ябадалнууд		1			
37	Колхозой ажабайдал хүбүүдэй хуби заяанда		1			
38	Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа		1			
Ц.Н.Номтоев «Шагжын хула»			5			
39	Ц.Н.Номтоевой намтар ба зохёохы зам. «Шагжын хула» гэхэн зохёолой гол удха		1			
40	«Наранай гараха зүг руу»		1			
41	«Түрэл хүрэгтөө»		1			
42	«Морин эрдэни» хэшээл-аяншалга		1			
43	Творческо практикум:Морин эрдэнийн дүрэ буряад уран зохёолдо болон «Шагжын хула» гэхэн туужа соо		1			
44	Литературна теори.Хөөрөөн тухай ойлгосо		1			
Б.Н.Ябжанов «Хэрмэшэ»			3			
45	Б.Н.Ябжановой намтар ба зохёохы зам. «Хэрмэшэ» гэхэн зохёолой гол удха		1			
46	Хэрмэшин эзэд		1			
47	Дүрбэн хүлтэ нүхэрэй дүрэ		1			
48	Творческо практикум:Солбон Ринчиновэй «Хүлээлгэ»гэхэн зураг хэрэглэн,хүбүүнэй нэрэхээ эсэгэдэнь бэшэг бэшэлгэ		1			
Ж.Т.Тумунов «Талын бүргэд»			2			
49	Ж.Т.Тумуновой намтар ба зохёохы зам. «Талын бүргэд» гэхэн зохёолой гол удха		1			
50	Мохошогүй зориг-дундаршагүй дуран		1			
51	Творчесо практикум:.Номтоевой «Шагжын хула», Б.Ябжановой «Хэрмэшэ» болон Ж.Тумуновой «Талын бүргэд» гэхэн зохёолнуудай геройнууд тухай		1			
52	Класчаа гадуур дайн тухай зохёол уншалга		1			
53	Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ. «Хододоо наран байг»		1			

54	Литературна теори.Поэмэ тухай ойлгосо		1			
55	Н..Дамдинов «Талын дуун»		1			
56	Зохёол соохи талын дрэ		1			
57	Хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Жаргал гээшэ юун бэ?		1			
58	Литературна теори:Хошон үгэ болон сатира тухай ойлгосо		1			
59	Ц.Г.Шагжинай намтар ба зохёохы зам. «Будамшуу» гэхэн зохёолой гол удха		1			
60	«Будамшуу» гэхэн зүжэг уншалга		1			
61	Баяд ноёдой дүрэнүүд		1			
62	Будамшуугай баяд ноёдтой тэмсэл		1			
63	Ц.Шагжинай «Будамшуу» зүжэг- шог зүжэглэмэл зохёол		1			
64	Творческо практикум: Ц.Шагжинай «Будамшуу»гэхэн зохёолтой адли шанартай бусад зохёолнуудын		1			
65	Ц.Шагжинай зохёолнуудай удхаар хөөрэлдөөн		1			
66	Класчаа гадуур уншалга		1			
67	Проект «Нютагаймнай уран зохёлшод зохёолшод»		1			
68	Жэлэй дүн					